

Endurvunnið pappír í Føroyum

Felagið Samhugi innflytur nú 100% endurvunnið pappír. Pappírið frá Samhuga er væl betri enn annað endurvunnið pappír, og so er tað eisini biligari enn vanligt pappír.

Á fyrsta sinni er møgult at keypa endurvunnið pappír í Føroyum. Cyclus, sum pappírið eitur, verður útvunnið úr brúktum pappíri.

Roar Olsen, sum stovnaði Samhuga fyrri fyra árum síðani, sigur, at tað er ein gamal dreymur at fáa endurvunnið pappír til Føroya, og á tann hátt veita náttúruni ein beina.

Nógv pappír verður brúkt á skrivstovum, skúlum og í almennu umsitingini. Á Samhuga vóna tey, at fleiri fara at taka væl imóti nýggja slagnum av endurvunnum pappíri.

— Pappírið, sum vit innflyta, er nógv betri enn annað endurvunnið pappír. Ofta hava fólk ikki viljað havt endurvunnið pappír, tí tað var so ljótt og fór illa við fjørlitarum. Hetta nýggja slaggið av endurvunnum pappíri kemur í dygd so nær ti vanliga klorbleikta pappírinum, sum tað yvirhøvur ber til í dag, sigur Roar Olsen.

Nýggj tøkni

Cyclus-pappírið frá Samhuga verður gjørt á nýggjastu og mest framkomnu pappírsmýlnuni í Danmark. Pappírið, sum fæst í flestu vanligu støddum, er næstan líka hvitt sum nýtt pappír. Stóri munur

in er, at einki klor verður brúkt at bleikja Cyclus-pappírið við. Ráevnið til framleiðslu av vanligum hvitum pappíri ber á gult, og hvíti liturin fæst við at bleikja tað við klóri.

Klorbleiking av pappíri er av ringastu umhvørisdálkarum. Í sjónum nærhendis svensku pappírsmýlnunum eru svullar, sár og livraskaðar á fiski meira vanligir enn aðra staðir. Ein onnur álvarslig fylgja av klorbleikingini er, at nøkur av vandamiklastu evnum, ið til eru, verða slept út í náttúruna. Hesi bera felagsheitið »dioxin«, og elvdu tey m.a. til sorgarleikin í Seveso á sinni, har hópurin av fólki doyði av hesum evnum.

Aðrir fyrimunir

Tað at einki klor verður brúkt til at framleiða tað endurvunna Cyclus-pappírið, sum Samhugi nú fer undir at selja, er helst besta grund til at umhugsa hvat pappír vit sum brúkarar velja. Men eisini aðrir tættir hava týðning. T.d. er orkunýtslan bert hálvt so stór, tá endurvunnið pappír verður framleitt, vatnýtslan minni enn ein fimtingur og samlaða nøgðin av skaðiligum evnum bert ein sekstandapartur av tí, sum kemur burtur úr framleiðsluni av vanligum hvitum pappíri.

Cyclus-pappírið er sum nevnt næstan líka hvitt sum vanligt pappír og kann tí brúkast í flestu forðum, til fjølriting, brev

og til vanligt skrivstovu-hald. Tað ger onki, um tað er eitt vet grálígar enn tað vanliga klorbleikta, tí pappír kann eisini vera ov ljóst og skyggjandi, heldur Roar Olsen. Harumframt sært tú bert munin, um tú heldur bæði upp framman fyri tær í senn.

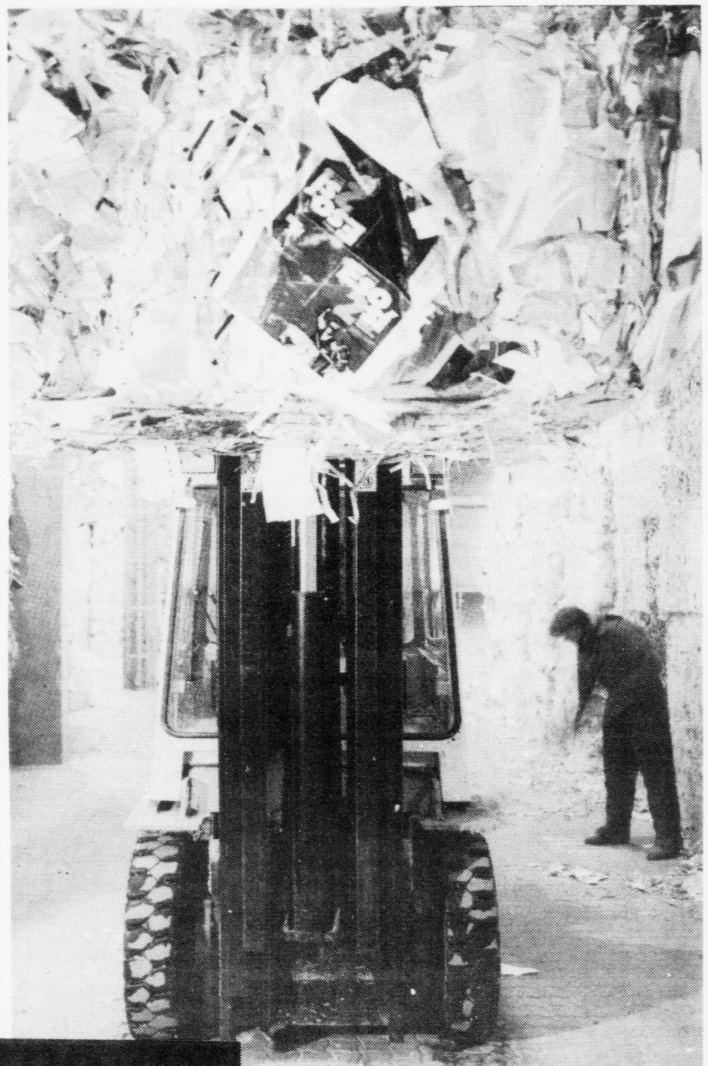
Tvær grundir eru til at tað yvirhøvur ber til at gera so ljóst pappír úr gomlum pappíri. Tøkni-frøðin á verksmiðjunum er heilt nýggj, og pappírið, sum brúkt verður, hevur ikki verið lítað áður. Bara brúkt hvitt pappír frá skrivstovum, prentsmiðjum og líknandi verður brúkt til endurvinningina.

Umhvørvismyndugleikarnir stuðlað

Í Danmark, haðani pappírið kemur, fær endurvinning og umhvørvisrøkt alt størri rúm í politiska og almenna kjakinum. Danska fólkingið hevur samtykt, at endurvinning av pappíri skal stuðlast frá politiskari síðu.

Verksmiðjan, haðani pappírið, Samhugi selir, kemur, er beinleiðis úrslit av hesi samtykt. Nýggja verksmiðjan í Næstved er úrslitið av einum samstarvi millum privata vinnulívið og ymsar myndugleikar. Illegan til virkið er stór. Heilar 265 milliónir krónur kostaði tað.

Umhvørvismyndugleikarnir í Danmark hava verið við til at menna nýggju tøkni-frøðina, sum verður brúkt í framleiðsluni. Teir

hildu ætlanina vera so týðningarmikla, at teir veittu 50 milliónir til menningina.

við, at tey hava eini 15 prosent av temarknaðinum í Føroyum.

GATT-tollur

Men spurningurin er hvussu nógv tann so-nævndi GATT-tollurin fer at tarna felagnum, tí hann skal eftir øllum at døma júst raka vørurnar hjá Samhuga og øðrum, sum hava verið nóg dugnaligir til ikki bert at innflyta úr EF-londum, har tað var lættast. Roar heldur, at hesin tollur heldur átti at verið nevndur EF-tollur, tí at tað er haðani teir áleggja okkum at uppkrevja hann. Tað tykist ikki at hava týðning, at hesin tollurin m.a. rakar menningarlandini, sum royna at berja seg burtur úr gjaldskreppuni, sum tey ríku londini eiga sín leiklut í við vápnasolu og illa fyriskipaðum menningartiløkum, sigur Roar at enda. G.O.

Biligari

Roar Olsen frá Samhuga sigur, at prisurin á endurvunna pappírinum er væl lægri enn á vanligum klorbleiktum pappíri.

Samhugi fæst við annað enn pappírssølu. Vit seta kanska felagið mest í samband við innflutning av tei, kakao, kaffi og hunangi.

Best kent er teið, sum Samhugi innflytur í Tanzania. Tað snýr seg bæði um te, sum er pakkað í 250 g pakkum í Tanzania, og um tebrøv, sum Samhugi sjálvt framleiðir í Føroyum. Í lotuni fæst tað pakkaða teið so ikki, tí at virkið í Tanzania ikki fær pakkitilfar.

Higartil er solan vaksin ár undan ári. Roar roknar

SAMHUGI
Blankagøta 10 Tlf. 10572
Norðasta Horn Vanlig telefonitíð 13.30 - 16.00
FR-100 Tórshavn Annars sjálvvirkandi telefonsvarari

PRISLISTI 1/1-92

fyrir 100% endurvunnið avritspappír (kopipappír).

A4 (21 X 29,7 cm), 80g/m²: Minsta nøgd er 500 ark. Í hvarjari eskjju eru 5 pakkur við 500 arkum, t.e. tilsamans 2500 ark.

Avslættarstigið eru víst í talvuni niðanfyrir.

Nøgd	Avsláttur	Prisur/500 ark
500 ark		46,00 kr.
1 - 3 eskjur	10 %	41,40 kr.
4 - 9 eskjur	15 %	39,10 kr.
10 - 14 eskjur	18 %	37,72 kr.
15 - 47 eskjur	20 %	36,80 kr.
48 - eskjur	25 %	(34,50 kr.)*

* Fyrir heilar plattar (48 eskjur) kann 25 % avsláttur fæst undir serligum treytum. Tã kann vera neyðugt at bíleggja pappírið 2-4 vikur frammanundan, og skal gjaldið vera okkum í hendi í seinasta lagi 2 gerandisdagar áðrenn veran verður útflygjað.

A4-esk við holum og esk 10 eru 42 X 29,7 cm (A3) og 45 X 62 cm (A2) eins og pappír til prent í ymsum tøknum kann eisini útvegest. Sterri nøgdur av hesum akaða tó vanligja bíleggjast í góðari tíð, áðrenn tað skal brúkast. Prisirnir á hesum eru í mun til stóðina undir teir somu sum í prislistanum omanfyri.

Gjaldstreymir: Kontant ella flutt um banka ella giro innan 7 dagar. Annars 1,5 % um mánaðin. Skúlar og almennir stovnar, hvarra gjaldskránnir ikki fæst at samstava við hesum, muu siga okkum tã, tá 10 vørur verður bílegd, so at onnur avtala kann gerast. Fyrir orðar undir 2000 kr verður fraktin gjaldin av keyparnum.

